

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Mundi superioris inferiorisq[ue] & Dei per Angelorum ministeria
Mundum regentis descriptio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45653

visuam & oculum supernaturalem, quo supernaturalia mysteria videre, ac, velut aquila, ipsam possit solis flagrantiam sustinere.

Psal. 12. Talem vim perebat Propheta, cum diceret: *Illumina oculos meos:*

Psal. 42. *Emitte lucem tuam & veritatem tuam: Bonus est tu: & in bonitate*

Psal. 118. *tua, doce me iustificationes tuas:* cum quo utique fas est, etiam alij

idem lumen petere, eoq; impetrato, tanquam perspicillijs quibusdam caelestibus, caelestis sapientiae consilia tutò indagare: neque enim tunc altiora se quærit; quæreret, si sine altiore lumine tentaret. Sic Icarus cecidit, Dædalus volauit; hic quia intra suos se limites tenuit; ille, quia altiùs iuit, quàm cera posset ferre,

C A P V T V.

Scientia, & Iustitia fundamenta, quibus omnium diuinorum Iudiciorum aequitas explicatur.

I.

Cedren. ad
an. Heraclij
13.

N Cedreno legimus, vanum illum & impium Choroem Persarum Regem, vt sua se se, velut ventosus Æolus, in aula iactaret, statuisse sibi, in palatio, eiusmodi simulachrum. Machina erat, in qua cæli effigies exprimebatur. Hinc Sol ab ortu purpureum Mundo diem inferebat: ex aduersum ei loco Luna horizonte iam semitecta occidebat. Inferiore parte fabricæ, ad dexteram quidem, clarissimis cælum stellis lucebat; ad sinistram autem, sublato siderum aspectu, imbres fluere, præmicare fulgura, & quodammodo tonitrua mugire videbantur. Neque astrorum tantum fulgor, in caelestibus illis sphaeris, sed etiam omnium orbium conuersiones, cum sceptrigeris Angelis astantibus, admirabili spectaculo, se se oculis intuentium offerebant. In medio ipse rex Choroës, quasi quidam humanus Deus eminens, spectabat omnia, & ne quid spectanti deesset, se quoque ipsum magnificè circumspiciebat. Talia sibi Persica vanitas finxit, in palatio; arroganter imitata id, quod verè gloriosèque Deus fecit, in Mundo. Lignum illud erat opus, sicut & Archimedis sphaera vitreum, vtrumque mimicum, sed significatione non ineruditum.

II.

Etenim hoc planè pacto, Vniuersi author, non inani iactantiâ, sed, ad æuiternam opificis gloriam, Mundum hunc fabricauit. Sunt in eo sidera, fulget Sol, nitet Luna, micant stellæ, ornantur immen-

immediati orbis, & incredibili celeritate rotantur cælestia corpora; neque est vllus in tanta vertigine error. Totum firmamentum dici potest ornamentum; & operis ibi venustas, est operantis, maiestas. Inferiora autem Mundi miras habent vicissitudines, variósque motus: ibi tenebrę, cum luce, alternant vices; ibi diem nox sepelit; ibi frigida hyemes; ibi torrida æstates: neque cadunt tantum nimbi, niues, grandines; neque fulgura duntaxat, in terrorem, exsplendescunt; neque fulmina modò obliquis & improuisis ictibus, per aërem, iaciuntur, neque solæ procellæ existunt in mari; neque tellus solùm vel tremore quassatur, vel vexatur tempestate: vnde in articulum, vel etiam in nihilum eunt, ruri, segetes, & rusticorum boùmque labor irritus euadit; suscitantur incendia, in ædibus; procurantur naufragia, in scopulis; oppidorum & vrbium cadauera proiecta iacere conspiciuntur: sed etiam innumera pestes Erebi emergunt: putrescit terra; grassantur morbi; dominantur febres, transiliunt limites suos alueisque se effundunt flumina; excurrunt è siluis fame vāsantes lupi; ipsi se se mutuo homines verbis & ferro lacerant; vendit frater fratrem; filius thorum parentis violat; sororem cædit; auum occidit; contemnit ciuis magistratum; prodit vilissimus seruus suum Principem: denique qui nequior est, potior est. Hæc talia, dum quidam impius oculo nequam aspexit, in sacrilegam illam vocem erupit: *Credimus esse Deos?* non enim Deos tantum multos negare voluit, quod rectè fecisset, sed illo de grege fuit, quorum vnum describens Dauid ait: *Dixit inspiens in corde suo: Non est Deus.* Quid ergo dixit pius? *Quia prospexit de excelsò sancto suo: Dominus de cælo in terram aspexit: vt audiret gemitus compeditorum: vt solueret filios interemtorum.* itemque: *Dominus de cælo prospexit super filios hominum, vt videat, si est intelligens, aut requirens Deum.* Itaque inter hæc omnia Deus Angelorum sceptrigerorum, seu Intelligentiarum, per quas Mundum regit, choro stipatus, eminet. Neque enim tantum humanarum rerum cursus reciprocāsque negotiorum vicissitudines velut sub pedibus labi finit latus, securus, & sui vbique similis; sed omnia videt, omnia sapientissimè, iustissimè moderatur, *portans omnia verbo virtutis suæ*, sicut currus Ezechielis, quem vndique Cherubim stipauerunt. Si enim Elias *currus Israel & auriga eius* vocabatur, cur non & Deus, qui totum Mundum portat, & omnes creaturas sustentat, alioquin in nihi-

Psal. 52. r.

Psal. 101. 20.

Hebr. 1. 3.

Ezech. 1.

4. Reg. 2. 12.

lum suum relapsuras? Quæ, vt fixissimè & cum solatio credamus, credendum est necessariò, eum esse summè sapientem, summè iustum, summè sanctum, summè misericordem.

III. Hac autem in re, vt paulo supra meminimus, non vno omnes ore loquuntur. Impiorum vox est: *Quid enim nouit Deus, & quasi per caliginem indicat. Nubes latibulum eius, nec nostra considerat, & circa cardines cæli perambulat.* Christus, ipsa Dei sapientia erat; Iob. 22. *Nos autem prædicamus Christum*, ait Paulus: *Judæis quidem scandalum, gentibus autem stultitiam.* Has gentes, & illos impios imitantur, qui se putant, à nullo vindice, conspici, cum peccant; aut quibus non rectè videtur Deus iudicare, cum hoc, aut illud, permittit. Ipse Adam, postquam se reum agnouit, magis reum fecit, quando & se latere, & oculis omnia videntis subduci posse putauit. Nam *cum audissent vocem Domini Dei deambulantis in paradiso ad auram post meridiem, abscondit se Adam & uxor eius à facie Domini Dei, in medio ligni paradisi.* Huic errori alium addidit, quando culpam in ipsum Conditorem reiecit, dum in Euam reiecit, à Conditore datam, dicens: *Mulier, quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno & comedi.* Hac ipsa ratione multi, vt se excusent, non verentur accusare suum Conditorem. Quàm crebri enim dicunt: Cur Deus mihi dedit naturam tam biliosam? cur tam iracundam? cur me fecit tam pronum ad libidines? cur sub Veneris, non sub Iouis stella voluit nasci? & sexcenta talia. Quin & sunt linguæ, quas ita loqui audias: *Quid ad Deum pertinet, de me cogitare? non vacat illi; alia habet negotia; nimis est remotus.* Saltem plurimi sunt, qui non cogitent, se videri; aut aliter facturos se profiteantur, si ipsi ad Mundi clauum sederent. Denique, apud Epicureum, si quis est Deus (dubitat enim) talis est Deus, qui

Lucret. *Nec bene promeritis capitur, nec tangitur irâ.*

IV. Probiore fundamento probi nituntur. Audi sapientem Eccl. 16. 16. *Probiore fundamento probi nituntur. Audi sapientem Eccl. 16. 16. clesiasticum: Non dicas: à Deo abscondar, & ex summo quis mei memorabitur? In populo magno non agnoscar; quæ est anima mea in tam immensa creatura? Ecce cælum, & cæli cælorum, abyssus, & vniuersa terra, & quæ in eis sunt, in conspectu illius commouebuntur, montes simul & colles, & fundamenta terræ, cum conspexerit illa Deus, tremore concutientur.* Ac alius ait: *sapientia eius non est numerus.* Nimirum,